YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
13 päivänä huhtikuuta 2000 *

Asiassa C-153/99 P,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja G. Valsesia ja oikeudellinen neuvonantaja J. Currall, joita avustaa asianajaja D. Waelbroeck, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (neljäs jaosto) yhdistetyissä asioissa T-282/97 ja T-57/98, Giannini vastaan komissio, 25.2.1999 antaman tuomion (Kok. H. 1999, s. I-A-33 ja II-151) kumoamista oikeudellisen virheen perusteella siltä osin kuin komission on katsottu käyttäneen väärin harkintavaltaansa ja rikkoneen EY:n perustamissopimuksen 176 artiklaa (josta on tullut EY 233 artikla),

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastapuolena:

Antonio Giannini, Euroopan yhteisöjen komission virkamies, kotipaikka Bryssel, edustajinaan asianajajat M. Dallemagne ja C. Locchi, Bryssel, 85 rue du Prince royal, B-1050 Bryssel,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. C. Moitinho de Almeida sekä tuomarit C. Gulmann (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, G. Hirsch ja F. Macken,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.11.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimeen 23.4.1999 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan sekä EHTY:n tuomioistuimen perussäännön ja Euratomin tuomioistuimen perussäännön vastaavien määräysten nojalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-282/97 ja T-57/98, Giannini vastaan komissio, 25.2.1999 antaman tuomion (Kok. H. 1999, s. I-A-33 ja II-151; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista oikeudellisen virheen perusteella siltä osin kuin komission on katsottu käyttäneen väärin harkintavaltaansa ja rikkoneen EY:n perustamissopimuksen 176 artiklaa (josta on tullut EY 233 artikla).

2 Muutoksenhaun taustalla olevat oikeussäännöt ja tosiseikat on esitetty valituksenalaisessa tuomiossa seuraavasti:

"1 Komissio julkaisi 15.12.1994 ulkosuhteita ja kauppapolitiikkaa hoitavan pääosaston (PO I) osasto D:n 'alakohtaiseen kauppaan liittyvät kysymykset' yksikön 1 'tekstiilialan sopimusten neuvottelut ja hallinto; jalkineet; muut' päällikön avointa virkaa (jäljempänä riidanalainen virka) koskevan ilmoituksen COM/151/94 (jäljempänä ilmoitus COM/151/94 tai alkuperäinen ilmoitus). Ilmoituksen otsikko oli seuraava:

'COM/151/94 A 3 / A 4 / A 5 I/D/I Chef de l'unité responsable pour la négociation et la gestion des accords sur les textiles, chaussures' (tekstiili- ja kenkäalan sopimusten neuvottelusta ja hallinnosta vastaavan yksikön päällikkö).

2 Pätevyyttä koskevat vähimmäisedellytykset, jotka hakijan oli täytettävä siirtämistä/ylentämistä koskevan hakemuksen tekemiseksi, olivat seuraavat:

'— hakija kuuluu samaan ura-alueeseen/virkaryhmään/palkkaryhmään kuin ilmoituksessa tarkoitettu virka (siirto);

— hakija kuuluu ilmoituksessa tarkoitettua virkaa alempaan palkkaryhmään (ylennys henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukaisesti);

— sellaiset tiedot ja kokemus/taito, joita virkaan kuuluvat tehtävät edellyttävät;

— erityistä pätevyyttä edellyttäviin virkoihin pääsemiseksi: perusteelliset tiedot ja perusteellinen kokemus tehtävien alalta tai siihen liittyvältä alalta.'

3 Kantaja, joka on palkkaluokan A 4 virkamies, ja kuusi muuta henkilöä hakivat kyseistä virkaa. Nimittävä viranomainen nimitti tähän virkaan X:n. Kantajalle ilmoitettiin 28.4.1995 päivätyllä kirjeellä, ettei häntä ollut valittu kyseiseen virkaan. Sen jälkeen kun kantajan 25.7.1995 tekemä valitus oli hylätty, hän nosti 21.2.1996 kanteen, jossa hän vaati hakemuksensa hylkäämisestä ja X:n nimittämisestä riidanalaiseen virkaan tehtyjen päätösten kumoamista sekä korvausta näistä päätöksistä hänelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsimyksestä. Asiassa T-21/96, Giannini

vastaan komissio, 19.3.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. H. 1997, s. [I-A-69 ja] II-211; jäljempänä 19.3.1997 annettu tuomio) yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi kumoamisvaatimuksen ja hylkäsi vahingonkorvausvaatimuksen.

4 Tuossa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti ensiksi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, jonka mukaan nimittävällä viranomaisella nimitysasioissa oleva harkintavalta edellyttää, että se tarkasti tutkii tehdyt hakemukset ja ottaa tunnontarkasti huomioon avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa mainitut edellytykset, joten nimittävän viranomaisen on hylättävä jokainen hakija, joka ei täytä näitä edellytyksiä. Tässä tapauksessa yhtenä vaatimuksena olivat 'sellaiset tiedot ja kokemus/taito, joita virkaan kuuluvat tehtävät edellyttävät' (yleisten kelpoisuusvaatimusten kolmas luetelmakohta), ja tätä vaatimusta on arvioitava virkaan, tässä tapauksessa 'tekstiili- ja kenkäalan sopimusten neuvottelusta ja hallinnosta vastaavan yksikön päällikön' virkaan, kuuluvien tehtävien kuvauksen perusteella.

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi sitten, ettei X selvästikään täyttänyt tätä vaatimusta, koska hänellä ei virkaa hakiessaan ollut mitään kokemusta tekstiilialalta tai jalkinealalta eikä edes siltä pääalalta, jota täytettävään virkaan liittyvät tehtävät koskivat, eli yhteisön kauppapolitiikan alalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi myös komission vahvistaneen, että kantaja, joka on toiminut yhteisön kahdenvälisten ja monenvälisten tekstiilialan sopimusten neuvottelijana ja hallinnoijana vuosikymmenen ajan ja vielä näiden sopimusten pääneuvottelijana viiden vuoden ajan, oli hyvin pätevä tähän virkaan.

6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyi siihen, että nimittäessään kyseiseen virkaan X:n, vaikkei tämä täyttänyt yhtä avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa mainituista vähimmäisvaatimuksista, ja hylätessään kantajan hakemuksen komissio oli ne seikat huomioon ottaen, joiden perusteella se oli päätynyt tekemäänsä arvioon, käyttänyt valtaansa selvästi väärin ja laimin-

lyönyt henkilöstösääntöjen 7 artiklassa tarkoitetun yksikön edun huomioon ottamisen. Sen vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi nimittävän viranomaisen riidanalaiset päätökset.

7 Komissio julkaisi 10.4.1997 uuden asiakirjan, jossa samanaikaisesti peruutettiin avointa virkaa koskeva ilmoitus COM/151/94 ja julkaistiin riidanalaista avointa virkaa koskeva uusi ilmoitus (jäljempänä ilmoitus COM/062/97 [tai uusi ilmoitus]) seuraavasti:

'COM/062/97 A 3 I/D/I Yksikön "tekstiilialan sopimusten neuvottelut ja hallinto; jalkineet; muut" päällikkö. Virkaan nimitettävää valittaessa annetaan etusija kansainvälisissä neuvotteluissa ja yksikön johtamisessa osoitetulle kokemukselle.'

8 Ilmoituksessa COM/062/97 asetettiin samat pätevyyttä koskevat vähimmäisedellytykset kuin ilmoituksessa COM/151/94 (ks. edellä 2 kohta).

9 Kantaja teki 7.5.1997 valituksen ilmoituksen COM/151/94 peruuttamisesta ja uudesta ilmoituksesta sekä vahingonkorvausvaatimuksen.

10 Vastaaja nimitti 30.5.1997 tehdyllä päätöksellä riidanalaiseen virkaan uudelleen X:n.

11 Kantajan 7.5.1997 tekemän valituksen johdosta tehtiin 24.7.1997 nimenomainen päätös, joka annettiin hänelle tiedoksi 30.7.1997.

12 Kantaja teki 21.8.1997 valituksen vastaajan 30.5.1997 tekemästä päätöksestä nimittää X riidanalaiseen virkaan. Myös tämä valitus hylättiin nimenomaisella päätöksellä, jonka vastaaja teki 18.12.1997 ja joka annettiin kantajalle tiedoksi 6.1.1998."

3 Tämän jälkeen Giannini nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kaksi kannetta, joissa hän vaati kumottavaksi 19.3.1997 annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi tehtyjä komission päätöksiä, joilla alkuperäinen ilmoitus oli korvattu uudella ilmoituksella ja X nimitetty uudelleen riidanalaiseen virkaan (jäljempänä riidanalaiset päätökset). Giannini vetosi kanteidensa tueksi kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koski perustamissopimuksen 176 artiklan rikkomista ja harkintavallan väärinkäyttöä ja toinen luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, virkamiesten urakehitysmahdollisuuksia koskevan periaatteen loukkaamista ja yksikön edun sivuuttamista.

Valituksenalainen tuomio

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa, että asiassa on tutkittava, osoittavatko komission päätökset, joiden tekemisen tarkoituksen on väitetty olevan 19.3.1997 annetun tuomion täytäntöönpano ja joilla alkuperäinen ilmoitus on korvattu uudella ilmoituksella ja virkaan on uuden ilmoituksen perusteella nimitetty sama virkamies kuin alkuperäisen ilmoituksen perusteella, vastaajana olevan toimielimen halunneen ilmeisen tahallisesti suosia yhtä virkaan hakeneista henkilöistä muiden hakijoiden vahingoksi ja sivuuttaen yksikön edun.

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin osoitti valituksenalaisen tuomion 30—33 kohdassa kolme aihetodistetta, jotka sen mielestä osoittivat, että komissio on rikkonut perustamissopimuksen 176 artiklaa ja käyttänyt väärin harkintavaltaansa. Nämä aihetodisteet ovat seuraavat:

— komissio peruutti avointa virkaa koskevan alkuperäisen ilmoituksen ja mitätöi siten virkaan alun perin tehdyt hakemukset huolimatta siitä, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ollut lainkaan arvostellut tuota ilmoitusta päätyessään 19.3.1997 annetussa tuomiossa siihen, ettei X täyttänyt yhtä tuossa ilmoituksessa mainituista riidanalaiseen virkaan pääsemiseksi vaadituista vähimmäisehdoista;

— ainoa olennainen ero avointa virkaa koskevan uuden ilmoituksen ja alkuperäisen ilmoituksen välillä oli kaksi uutta edellytystä "etusijan" antamiselle virkaan nimitettävää valittaessa, ja nämä edellytykset vastaavat täsmällisesti niitä ansioita, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli katsonut X:n saavuttaneen;

— X:n nimittäminen uudelleen, vaikka riidanalaista virkaa oli hakenut seitsemän muuta virkamiestä.

6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 30 kohdassa myös, että kun komissiolta kysyttiin suullisessa käsittelyssä, mihin seikkoihin avointa virkaa koskeneen alkuperäisen ilmoituksen korvaaminen uudella oli perustunut, komissio tyytyi lähinnä vetoamaan laajaan harkintavaltaansa asiassa.

7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyi näiden seikkojen perusteella siihen, että objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhdensuuntaisten seikkojen perusteella oli selvää, että riidanalaiset päätökset oli tehty muussa tarkoituksessa kuin 19.3.1997 annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi vilpittömässä mielessä ja että riidanalaiset päätökset eivät missään tapauksessa noudattaneet perustamissopimuksen 176 artiklan tavoitteita vaan ne olivat vaarantaneet ensim-

mäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanon. Sen vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että komissio oli rikkonut perustamissopimuksen 176 artiklaa ja käyttänyt väärin harkintavaltaansa päättäessään korvata alkuperäisen ilmoituksen uudella avointa virkaa koskevalla ilmoituksella, julkistaessaan X:n hakemusta suosivia etusijan antamisen perusteita ja nimittäessään tämän uudelleen riidanalaiseen virkaan.

Muutoksenhaku

8 Komissio on vaatinut, että yhteisöjen tuomioistuin tutkii valituksen ja hyväksyy sen, kumoaa valituksenalaisen tuomion ja velvoittaa Gianninin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

9 Komissio vetoaa valituksensa tueksi vain yhteen perusteeseen, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että avointa virkaa koskevan alkuperäisen ilmoituksen peruuttaminen ja virantäyttömenettelyn aloittaminen uudelleen 19.3.1997 annetun tuomion jälkeen olivat vastoin komission perustamissopimuksen 176 artiklan mukaisia velvoitteita, ja sen vuoksi komissio katsoo, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole voinut todeta harkintavallan väärinkäyttöä.

10 Komissio katsoo, että sillä oli oikeus ryhtyä tällaisiin toimenpiteisiin alkuperäisen virantäyttömenettelyn osittaisen kumoamisen jälkeen, koska päätös toimia tällä tavoin on komission harkintavallan asianmukaista käyttöä, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, etenkin asiassa T-56/94, De Santis vastaan komissio, 16.10.1996 annetusta tuomiosta (Kok. H. 1996, s. I-A-473 ja II-1325) ilmenee. Komission mukaan nimittävän viranomaisen asiana on määrittää täytettävän viran avoinna oloa koskevassa ilmoituksessa edellytykset, jotka sen mielestä ovat yksikön etu huomioon ottaen välttämättömiä virkaan nimittämiseksi. Jos nimittävä viranomainen huomaa vasta myöhäisessä vaiheessa, että erityisten kelpoisuusvaatimusten ilmaisutapaa on yksikön edun vuoksi korjattava, avointa virkaa koskevan ilmoituksen keskeisen merkityksen vuoksi on yksinomaan nimittävän viranomaisen asiana päättää nimittämismenettelyn uudelleen aloittamisesta peruuttamalla avointa virkaa koskeva alkuperäinen ilmoitus ja korvaamalla se korjatulla ilmoituksella.

11 Se, että avointa virkaa koskevaan uuteen ilmoitukseen lisätyt etusijan antamisen edellytykset vastasivat X:n ansioita, jotka oli tunnustettu 19.3.1997 annetussa tuomiossa, ei komission mukaan ole sitova todiste siitä, että harkintavaltaa olisi käytetty väärin tuon tuomion vaikutusten kiertämiseksi. Sen sitovasti todistamiseksi olisi pitänyt osoittaa, että mainitut ehdot olivat merkityksettömiä täytettävän viran kannalta. Komissio katsoo myös, ettei tuohon tuomioon ole voinut sisältyä mitään komissioon kohdistuvaa määräystä siitä, miten sen olisi meneteltävä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa silloin riitautettujen päätösten tultua kumotuiksi tuolla tuomiolla. Kaikki sellaiset määräykset olisivat nimittäin sivuuttaneet perustamissopimuksen 176 artiklasta johtuvan toimivallan jaon sekä estäneet komissiota toimimasta yksikön edun mukaisesti.

12 Valituksenalaista tuomiota voidaan siten komission mukaan arvostella erityisesti siksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin näyttää perustaneen ratkaisunsa lähtökohtaan, jonka mukaan 19.3.1997 annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi asianmukaisesti komissiolla ei tosiasiassa ollut muita vaihtoehtoja kuin jatkaa alkuperäistä nimittämismenettelyä siitä menettelyvaiheesta, jossa tuolla tuomiolla kumotut päätökset oli tehty, jolloin menettely olisi jatkunut avointa virkaa koskevan alkuperäisen ilmoituksen perusteella eikä komissio olisi voinut ryhtyä uuteen virantäyttömenettelyyn uuden ilmoituksen perusteella.

13 Tämä oikeudellista virhettä koskeva väite perustuu kuitenkin valituksenalaisen tuomion virheelliseen analyysiin.

14 Vaikkakaan yhteisöjen tuomioistuimilla ei ole EY:n perustamissopimuksen 173 artiklaan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) perustuvan laillisuusvalvonnan yhteydessä toimivaltaa antaa määräyksiä, vaikka ne liittyisivät niiden antamien tuomioiden täytäntöönpanoon (ks. mm. yhdistetyt asiat C-199/94 P ja C-200/94 P, Pevasa ja Inpesca v. komissio, määräys 26.10.1995, Kok. 1995, s. I-3709, 24 kohta), ja vaikka käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa komission asiana on, arvioituaan yksikön etua kunkin täytettävän viran kannalta, ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin, joihin voi sisältyä uuden virantäyttömenettelyn aloittaminen avointa virkaa koskevan mahdollisesti muutetun

ilmoituksen perusteella (ks. julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 30—45 kohta), on todettava, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole sivuuttanut näitä periaatteita.

15 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on nimittäin päätynyt riidanalaisten päätösten kumoamiseen perustamissopimuksen 176 artiklan ja harkintavallan väärinkäytön perusteella tutkittuaan useita tosiseikkoihin liittyviä tämän tuomion 5 kohdassa mainittuja seikkoja, joita se on pitänyt objektiivisina, asiaankuuluvina ja yhdensuuntaisina katsoen, että mainitut päätökset on selvästi tehty muussa tarkoituksessa kuin 19.3.1997 annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi vilpittömässä mielessä.

16 Koska komission ainoan valitusperusteensa tueksi esittämät perustelut merkitsevät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittaman tosiasiakysymysten arvioinnin riitauttamista, on riittävää todeta, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY:n perustamissopimuksen 168 a artiklasta (josta on tullut EY 225 artikla) ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisestä kohdasta johtuu, että valituksessa saadaan tukeutua vain oikeussääntöjen rikkomista koskeviin perusteisiin eikä valitusta siis miltään osin saa kohdistaa tosiasiakysymysten arviointiin (ks. mm. asia C-8/95 P, New Holland Ford v. komissio, tuomio 28.5.1998, Kok. 1998, s. I-3175, 25 kohta).

17 Kaikesta edellä todetusta seuraa, että valitus on välttämättä jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

18 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan 118 artiklan nojalla muutoksenhakumenettelyssä, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Giannini on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja komission ainoa valitusperuste on jätetty tutkimatta, komissio on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitus jätetään tutkimatta.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Moitinho de Almeida Gulmann Puissochet

Hirsch Macken

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä huhtikuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

J. C. Moitinho de Almeida

kuudennen jaoston puheenjohtaja